

ЗВІД КОМЕНТАРІВ
до першої редакції проєкту національного НД
ДСТУ 9171 «Настанова щодо забезпечення збалансованого використання природних ресурсів
під час проєктування споруд»

Дата <u>23.06.2025</u> рік-місяць-число	Документ: ТК 301 № 3 (номер документа надає ТК у форматі: ТК (ТК Z № XXX)	Проєкт: <u>ДСТУ 9171 (перегляд)</u> позначення стандарту або номер теми, номер редакції
--	---	---

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
ДП «Науково-дослідний інститут будівельного виробництва» (Лист ДП «УкрНДНЦ» від 23.04.2025		До проєкту національного НД загалом				Коментарів немає		

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
№ 3.1-10/3.1.1-611								
		Передмова		заг.	Стандарт переходить під ТК 82, який опікується кодом 91.010.01?	Долучити відповідний код НК004	Прийняти	Виконано С.З. Луговець
		До загальних структурних елементів національного НД:			Стандарт має уточнювати лише одну обов'язкову вимогу до будівель і споруд згідно з ЗУ «Про будівельні норми»: забезпечення сталого використання природних ресурсів – будівлі і споруди повинні бути запроектовані, побудовані і знесені таким чином, щоб використання природних ресурсів було раціональним і забезпечувало, зокрема: – можливість повторного використання або переробки конструкцій будівель і споруд, їх матеріалів і частин після знесення;	Уточнити структуру стандарту	Відхилено. Структура стандарту відповідає затвердженому ТЗ	-

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
					– довговічність будівель і споруд; – можливість використання екологічно сумісних сировинних і вторинних матеріалів у будівлях і спорудах. Сьогодні діють шість державних будівельних норм, які охоплюють усі інші аспекти обов'язкових вимог, в тому числі забезпечення гігієни, здоров'я та захисту довкілля – будівлі і споруди повинні бути запроектовані і побудовані таким чином, щоб протягом усього життєвого циклу вони не становили загрози гігієні або здоров'ю та безпеці працівників, мешканців чи сусідів та не справляли значного впливу на якість довкілля або на клімат під час їх будівництва, експлуатації та знесення, зокрема, внаслідок будь-якого з таких чинників: – виділення токсичного газу;			

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
					– виділення у повітря всередині або зовні приміщення небезпечних речовин, летких органічних сполук, парникових газів або небезпечних часток; – виділення небезпечної радіації; – виділення небезпечних речовин у ґрунтові води, морські води, поверхневі води або ґрунт; – виділення небезпечних речовин у питну воду або інших речовин, що негативно впливають на питну воду; – аварійного скидання стічних вод, твердих чи рідких відходів, виділення димових газів; – сирості у частинах будівель або споруд чи на поверхнях всередині будівель або споруд. Тому всі питання щодо впливу на якість довкілля або на клімат, відповідно до ЗУ «Про будівельні норми», не стосуються сталого використання природних ресурсів			

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
		1. Сфера застосування		заг.	Об'єкт стандартизації не відповідає ст.5 ЗУ «Про стандартизацію» (правила, процедури, функції, методи, діяльність чи її результати) та не кореспондує з назвою (настанова)	Відкоригувати назву проекту стандарту	Відхилено. Назва стандарту відповідає затвердженому ТЗ	-
		П. 1.3		заг.	Вимоги щодо забезпечення приєднаної енергії та вуглецю, а також заходи досягнення потенціалу глобального потепління не стосуються забезпечення сталого використання природних ресурсів у розумінні ЗУ «Про будівельні норми», а тому має бути вилучено	Пункт вилучити	Відхилено. Пункт відповідає затвердженому ТЗ	-
		3. Терміни та визначення понять		заг.	У ДБН А.2.2-3:2014 (з урахуванням Зміни № 1 і Зміни № 2) терміни «завдання на проектування» та «об'єкт будівництва» запозичено в ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності»		Взято до відома	Виконано С.З. Луговець
		П. 3.6		ред.	Визначення не є повним. Наприклад, природний гіпсовий	Уточнити редакцію пункту	Прийнято	Замінено на термін

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
					камінь не використовують для зведення або опорядження, але він є сировиною для виробництва цементу. Так само глина, яку можуть використовувати для виробництва цементного клінкеру, керамічної цегли та плитки, керамзиту тощо		вик. С.З. Луговець	“будівельна продукція” з відсилкою на ЗУ https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/850-20#Text Вик. С.З. Луговець
		П. 3.9		ред.	Після слова «в'яжучих» має бути кома. Доцільно було б конкретизувати демонтаж (деконструкція; розбирання на окремі конструкції або вироби для повторного використання) та знесення (руйнування з використанням вибуху, кулі, бульдозера та наступною переробкою уламків у вторинні будівельні матеріали)	Внести зміни до редакції пункту	Прийнято	Виконано. С.З. Луговець Виконано. Додано визначення “демонування”. А. Білик

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
		П. 3.12		ред.	З огляду на визначення, йдеться про екологічний матеріал, а не екологічно сумісні матеріали. Екологічно сумісний матеріал та/або виріб повинен мати близькі значення екологічної характеристики з іншим матеріалом та/або виробом. Лише в цьому випадку можна стверджувати про екологічну сумісність.	Внести зміни до редакції пункту	Взято до відома	Виконано. Термін уточнений з посиланням на постанову КМУ. Відображення постанови КМУ у Бібліографії - С.З. Луговець.
		П. 3.13		заг.	У декларації бажано мати не лише показники, а й значення цих показників		Взято до відома	Виконано. Термін уточнений. С. Берзіна
		П. 3.14		ред.	Що таке «умови технологічної прийнятності»? І яке відношення це визначення має до сумісності?	Уточнити термінологію пункту	Прийнято	Виконано. Термін уточнений. С.З. Луговець
		П. 3.18		ред.	Перше слово «Це» зайве	Виключити слово «це»	Прийнято	Виконано О. Картавцев
		П. 3.23		ред.	Приєднана енергія – це спожита енергія за виключенням	Уточнити редакцію пункту	Прийнято	Виконано. Внесені

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
					енергії експортованих енергоносіїв. Але згідно з п. 3.16 експортовані енергоносії отримують лише у виробництві будівельної продукції. Між тим, наприклад, на АЕС під час охолодження агрегатів отримують гарячу воду, яку з метою повторного використання охолоджують у градирнях направленим струмом атмосферного повітря. Чому енергія цієї води, у разі її використання для будівельної продукції, не може впливати на значення приєднаної енергії?			уточнення у п. 3.16. В. Мелійковський
		П. 3.25		ред.	Відповідно до викладеного значення, глина, вапняк, гіпсовий камінь тощо не є будівельними матеріалами? Стандарт не має інспектувати підручники з будівельного матеріалознавства	не всі природні матеріали відповідають вимогам до будівельних матеріалів, які в свою чергу мають ТУ, ДСТУ	Взято до відома	Виконано. Термін уточнений. С. Берзіна

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
		П. 3.28		заг.	У примітці наведено вимогу, що суперечить вимогам п. 5.9.9 ДСТУ 1.5:2015	Видалити примітку	Прийнято	Виконано. Примітку видалено. В. Мелійковський
		П. 3.29		заг.	Сьогодні в Україні площа забезпечення житлом значно менша, ніж в країнах Європи. Як можна збільшити забезпеченість житлом українців без збільшення використання викопних мінеральних ресурсів навіть при 100 % використанні матеріалів від демонтажу та знесення? А це зумовить зменшення запасів родовищ		Взято до відома	Виконано. Термін уточнений. С. Берзіна
		П. 3.30		тех.	Додаткові операції вимагатимуть додаткові витрати ресурсів, а стандарт спрямовано на ощадне використання ресурсів. За якими показниками сировинні матеріали будуть сумісними?		Взято до відома	Виконано. Термін уточнений разом з 3.9. О. Картавцев
		6. Класифік		ред.	Що таке показник живучості для неживого об'єкту? Чому не	Уточнити таблицю	Прийнято	Показник живучості - без

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
		ація й ощадне проєктування архітектурно-будівельних систем Табл. 6.1			«стійкість» або «забезпечення стійкості»? У другому рядку Слова «від 60 включ. до 100» замінити на «понад 60 до 100 включ.»			змін. Пояснення в (1) під табл. А. Білик. Прийнято. Замінено.
		П. 6.1.3 і далі		ред.	Вжито термін «будівлі», визначення якого відсутнє в р. 3	Уточнити терміни пункту	Прийнято	Будівлі це нормативний термін. По тексту де це умісно, замінено на об'єкт будівництва. А. Білик
		П. 6.1.4 і далі за текстом			Вживано слова «реконструкція», що обумовлює долучення цього терміну в р.3 з посиланням на ДБН А.2.2-3 (п. 3.21)	Додати термін у розділ 3	Прийнято	Виконано А. Білик
		П. 6.1.8, 6.1.9		ред.	Доцільно слова «нові об'єкти будівництва» замінити на	Уточнити редакцію пунктів	Прийнято	Виконано А. Білик

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
					«об'єкти нового будівництва» згідно з п.3.11 ДБН А.2.2-3:2014			
		Таблиця 6.3		ред.	Термін «технічне переоснащення» вилучено з ДБН А.2.2-3:2014, а заміну виробничого устаткування та технічного обладнання перенесено у п. 3.7 «капітальний ремонт»	Уточнити терміни згідно ДБН А.2.2-3	Прийнято	Без змін. Технічне переоснащення вжито в даному контексті як можливий етап ЖЦ об'єкту будівництва. Білик А.
		П. 6.2.12		ред.	Що таке «кратна живучість»? Може «підвищена стійкість»?	Уточнити термін	Прийнято	Кратна живучість - без змін. Пояснення в (1) під табл. А. Білик.
		П. 6.3.3		заг.	Можливість реконструкції без припинення експлуатації об'єкта суперечить п. 3.21 ДБН А.2.2-3, а саме «реконструкція передбачає повне або часткове збереження елементів несучих конструкцій та призупинення на час виконання робіт експлуатації	Уточнити терміни згідно ДБН А.2.2-3	Прийнято	Виконано. А. Білик

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
					об'єкта в цілому або його частин (за умови їх автономності)»			
		П. 6.3.4 і далі за текстом		ред.	Вживано термін «демонтаж», що вимагає наведення визначення у р. 3	Додати термін в розділ 3	Прийнято	Виконано. А. Білик
		П. 6.4.6		тех.	Не кореспондує з даними таблиці 6.1, в якій наведено розрахунковий строк експлуатації від 60 до 100 років. Доцільно видалити, оскільки дублює дані табл. 6. 1	Видалити пункт	Прийнято	Виконано. А. Білик
		П. 6.5.1		тех.	Строк експлуатації 10-30 років, а в табл. 6.1 – до 60 років. Потрібно уточнити термін експлуатації та не наводити його в стандарті кілька разів	Уточнити термін «експлуатація»	Прийнято	Речення скорочено. Виконано. А. Білик
		П. 6.5.4		ред.	Використано термін «незадовільний стан», що суперечить прийнятій класифікації. Згідно з ДСТУ 9273:2024 встановлено такі категорії будівельних конструкцій (п. 5.2) і об'єктів (п. 5.3): нормальний (справний); задовільний (працездатний); не придатний до нормальної	Уточнити терміни пункту	Прийнято	Виконано. Уточнено. А. Білик

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
					експлуатації (обмежено працездатний); аварійний			
		П. 6.5.6		тех.	Пункт ні про що. Навіщо нові об'єкти з оптимальними або раціональними АБС, якщо новий об'єкт знадобиться протягом, наприклад, 5 років? Крім того, відсутні такі рекомендації на місці демонтованих об'єктів з оптимальними та раціональними АБС		Взято до відома	Без змін. Пояснення в (3) під табл. А. Білик.
		П. 6.6.9		заг.	Потребує пояснення, чому собівартість робіт (а не вартість) сумують з вартістю (а не собівартістю) подальших етапів? Якщо структуру вартості наведено в ДСТУ ISO 15686-5 та BS 8544, то немає необхідності дублювати її в стандарті як додаток А, достатньо навести посилання на ці документи		Взято до відома	Без змін. Пояснення в (4) під табл. А. Білик.
		П. 6.6.12		ред.	Що таке «собівартість у ділі» – це вартість ЖЦ об'єкта будівництва, як зазначено у попередньому пункті?	Уточнити редакцію пункту	Прийнято	Виконано. Уточнено. А. Білик.

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
					Чи правильно складати собівартість з вартістю? Наприклад, якщо транспортування здійснює постачальник, то враховують вартість постачання, а якщо споживач-будівельна організація – у цьому випадку враховують собівартість. Так само з виробами: якщо виготовлені за межами будмайданчика – вартість, а будівельною організацією на будмайданчику – собівартість			
		П. 6.6.13		тех.	Що таке C_{ad} ? Доцільно в дужках навести приклади	Навести приклади	Прийнято	Приклади наведені у додатку А та у самому п.6.6.13. А. Білик.
		П. 6.6.14, формула (6.4)		ред.	Позначення k – це лічильник років, тобто прилад (російською – счетчик, як, наприклад, лічильник води)? Лічильник не може бути складовою формули розрахунку вартості	Уточнити позначення k	Прийнято	Виконано. Уточнено. Пояснення в (5) під табл. А. Білик.

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
		П. 6.6.14, останній абзац		ред.	Відповідно до назви додатку Ж йдеться лише про екологічне оцінювання, хоча в додатку наведено також приклади економічного оцінювання. Тому доцільно назву додатку змінити на «Приклади розрахунку екологічного та економічного оцінювання ЖЦ»	Змінити назву додатку Ж	Прийнято	Виконано. А. Білик
		П. 6.7.4, перелік г)		ред.	Узгодити з п. 3.21 ДБН А.2.2-3 щодо експлуатації суміжних приміщень під час реконструкції	Узгодити із вимогами ДБН А.2.2-3	Прийнято	Виконано. Уточнено. А. Білик.
		П. 6.7.4, перелік д)		ред.	Технічного переоснащення як виду будівництва немає. Згідно з п. 3.7 ДБН А.2.2-3 капітальний ремонт передбачає, зокрема, дооснащення, заміну виробничого устаткування та технічного обладнання, що є стаціонарно змонтованим та призначеним для застосування протягом тривалого часу у будівлях та спорудах (за умови зміни навантажень на існуючі	Узгодити із вимогами ДБН А.2.2-3	Прийнято	Виконано. Уточнено. А. Білик.

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
					несучі та/або огорожувальні конструкції та/або схем їх прикладання)			
		Пункти 6.7.4-6.7.6		заг.	Однотипні пункти. У чому різниця переліків а), г), д) 6.7.4 і 6.7.5? Чому ремонтпридатність рекомендовано для АБС тільки класу 1, хіба для АБС інших класів така рекомендація зайва? Чому виконання правил експлуатації стосується АБС лише класу 3? Доцільно ці три пункти об'єднати в один, а ще краще об'єднати з п. 6.7.3, оскільки всі вони рекомендують методи покращення оцінок		Взято до відома	Без змін. Пояснення в (6) під табл. А. Білик.
		П. 6.7.5		ред.	Наведені в переліку рекомендації не є методами оцінок: моніторинг ..., застосування ..., створення ..., розроблення ..., створення ...	Уточнити текст пункту	Прийнято	Виконано. Уточнено. А. Білик.
		7. Розроблення		ред.	Використано зрозуміле визначення строку ЖЦ: «від виробництва до ліквідації,	Уточнити редакцію примітки 2	Прийнято	Виконано. Примітку видалено.

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
		проектних рішень з урахуванням сталого використання природних ресурсів П. 7.1.2			повторного використання або перероблення». Навіщо тоді використовувати невдалий переклад з іноземної «від колиски до колиски» у примітці 2 п. 6.6.17?			А. Білик
		П. 7.1.3		ред.	До яких матеріалів потрібно віднести ґрунт – до штучних? І чому тоді у 7.2 стосовно сталого використання природних ресурсів йдеться про ґрунт, якщо це не природний матеріал? Якщо відповіді немає, то доцільно цей пункт видалити		Взято до відома	Уточнено. Виконано. А. Білик
		П. 7.2.4		ред.	Передбачено лише знесення, та не зазначено демонтаж (деконструкція)	Долучити термін «демонтаж»	Прийнято	Уточнено. Виконано. А. Білик

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
		П. 7.3		заг.	Видалити, оскільки розглянуто вплив на якість довкілля або на клімат		Відхилено. Відповідає затвердженому ТЗ	Пояснення в (7) під табл. А. Білик.
		П. 7.4.2, абзац 1		ред.	Технічного переоснащення як виду будівництва не існує	Уточнити термінологію	Прийнято	Уточнено. Виконано. А. Білик
		П. 7.4.3, переліки в) та г)		ред.	У чому вбачається різниця операцій «рециклінг» і «відновлення та перероблення»? У переліку в) зазначено, що залишки може бути захоронено на будівельному майданчику. Почитайте ЗУ «Про управління відходами»	Уточнити термінологію	Прийнято	Уточнено. Виконано. А. Білик
		П. 7.4.4, абз. 2		ред.	Рекомендовано «використання незабрудненого ґрунту та інших природних матеріалів», а згідно з п. 7.1.3 ґрунт не є природним матеріалом. Потрібно узгодити	Уточнити термінологію	Прийнято	Залишено без змін. Не суперечить п. 7.1.3 у його новій редакції. Виконано. А. Білик
		П. 7.4.6, абз. 1		тех.	За якими показниками та значеннями показників можна визначити сумісність?		Взято до відома	Текст відредагований. А. Білик

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
		П. 7.4.8, абз. 2		тех.	Перевагу має бути визначено за результатами ТЕО або ТЕР	Здійснити посилання на ТЕО або ТЕР	Прийнято	Уточнення внесено. А. Білик
		П. 7.5.3, абз. 2		ред.	Технічного переоснащення як виду будівництва не існує	Уточнити термінологію	Прийнято	Уточнення внесено. А. Білик
		П. 7.5.4, останній абзац		ред.	Викладено вимоги до експлуатаційної документації, хоча згідно з п.1.1 «стандарт встановлює вимоги ... під час проектування». Тому вимоги до експлуатаційної документації потрібно видалити	Видалити вимоги до експлуатаційної документації	Прийнято	Уточнення внесено. А. Білик
		П. 7.6.2, абзац 1		тех.	За якими параметрами проектувальник має визначити, що матеріали екологічно сумісні чи не сумісні: показники та їх значення? Які конкретно екологічні параметри потрібно контролювати?		Взято до відома	Без змін. Пояснення в (8) під табл. А. Білик.
		П. 7.6.2, абзац 2		ред.	Уточнити що таке «інші фактори» або видалити ці слова	Уточнити текст пункту	Прийнято	Уточнення внесено. А. Білик

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
		П. 7.6.2, останній абзац		ред.	Про які «екологічні параметри» йдеться? Перелічити їх або видалити цей абзац	Уточнити термінологію пункту	Прийнято	Уточнення внесено. А. Білик
		8. Зменшення приєднаної енергії та вуглецю Розділ 8		заг.	Рекомендовано видалити як такий, що не стосується забезпечення сталого використання природних ресурсів у розумінні ЗУ «Про будівельні норми», де не згадується про приєднану енергію та приєднаний вуглець. Щодо примітки до п. 8.1.1, то в ній відсутня корисна інформація. Наприклад, значення приєднаної енергії двох матеріалів відрізняється в 5 разів – це сумісні матеріали чи ні? А якщо відрізняється на 10 %? Це саме стосується приєданого вуглецю	Видалити розділ	Відхилено. Відповідає структурі затвердженого ТЗ	- Примітка до п. 8.1.1 видалена. В. Мілейковський
		9. Використання природних		ред.	Як розуміти «Для забезпечення вимог сталого використання природних ресурсів ... вторинні будівельні вироби та матеріали поділяють		Взято до відома	О. Картавцев (2)

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
		ресурсів у будівництві П. 9.1.1, абзац 1			...» і далі наведено класифікацію? У ЗУ «Про будівельні норми» чітко визначено шляхи забезпечення сталого використання природних ресурсів			
		П. 9.1.1, абзаци 2, 3, 4		тех.	Класифікація не є коректною, тому пункт видалити. Чим відрізняються відходи руйнувань від відходів знесення? Можливо лише кількістю, якщо під руйнуванням розуміти, наприклад, результат вибуху газу або влучення снаряду (за умови, що об'єкт не зруйновано повністю), а під знесенням – руйнування бульдозером або направленим вибухом всієї будівлі. Але речовинний склад відходів може бути однаковим. Що таке ремонтні відходи – результат руйнування окремих шарів конструкції (наприклад, лінолеум, штукатурка) або знесення окремої конструкції (наприклад, перегородки між	Пункт видалити	Прийнято частково. Розглянути після уточнення термінів пункту	Не прийнято. Термін “ремонтні відходи” як окремий вид визначено ЗУ “Про управління відходами”. (п.30. ст.1).. Управління відходами охоплює всі види відходів всі що утворюються на будівельному майданчику.

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
					ванною кімнатою та санвузлом). Усе це будівельні відходи. Щодо переліку г), то побутові відходи взагалі не охоплено ЗУ «Про будівельні норми». Щодо примітки. Згідно з п. 7.1.3 ґрунт не є природним матеріалом. Узгодити з пунктами 7.1.3 і 7.2			Зокрема і відходи пакування будівельної продукції які можуть за відноситься до побутових та великогабаритних відходів. О. Картавцев
		П. 9.1.2, п. 9.1.6		ред.	Ремонтні відходи – це відходи будівництва та знесення за речовинним складом і подальшим поводженням з ними	Уточнити терміни пунктів	Прийнято	Не прийнято. Термін “ремонтні відходи”, “відходи будівництва та знесення” визначено ст 1, ЗУ “Про управління відходами”. та є окремою групою відходів

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
								відповідно Національного переліку відходів - ПКМУ від 20.10.2023 № 1102 О. Картавцев
		П. 9.1.4, приклад. невдалий		ред.	Затверділі рештки бетонних сумішей і розчинів не є убутком, оскільки їх, як і уламки бетонних конструкцій, отримані під час знесення об'єкта, можна подрібнювати для повторного використання як, наприклад, заповнювач бетону або підготовку під дорожнє покриття	Уточнити редакцію пункту	Прийнято	Приклад видалено. мова в 9.1.4. йде про втрати будпродукції у т.ч. тих які не можуть бути використані повторно О. Картавцев
		П. 9.2.1		ред.	Слова «проектно-технічна документація» замінити на «проектно-технологічна документація» згідно з розд. 4 та ДБН А.1.3-5:2016	Надати термін відповідно до ДБН А.1.3-5	Прийнято	Замінено О. Картавцев

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
		П. 9.2.2		ред.	Вилучити, оскільки не містить жодної рекомендації. Або слова «можливе утворення» замінити на «рекомендовано передбачити використання»	Уточнити текст пункту	Прийнято	Замінено О. Картавцев
		П. 9.2.3		ред.	«Екологічна сумісність» – порожні слова доки не буде наведено методики визначення сумісності	Надати посилання на методику визначення сумісності	Прийнято	Розділ уточнено. Вимогу щодо “екологічної сумісності” видалено. О. Картавцев
		П. 9.2.6		заг.	Відповідно до викладеного побутові відходи є складовою вторинних будівельних виробів та матеріалів, але це не так, як і навпаки: вторинні матеріали не є побутовими відходами (див. перелік 26, частини першої статті 1 ЗУ «Про управління відходами»)	Уточнити термін и пункту	Прийнято	Розділ уточнено. Відповідно до вимог екологічного законодавства майданчики для різних видів відходів організовуютьс я окремо від повідно

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
								класифікації до національного переліку відходів О. Картавцев
		П. 9.2.9		тех.	Вилучити, оскільки розрахунок кількості відходів тари та упаковки не забезпечує стає використання природних ресурсів у розумінні ЗУ «Про будівельні норми»	Пункт вилучити	Прийнято	Текст розділу уточнений щодо відходів тари та упаковки будівельної продукції. Управління відходами охоплює всі види відходів всі що утворюються на будівельному майданчику. О. Картавцев
		П. 9.2.13		тех.	Про які складські приміщення, де здійснюють	Пункт вилучити	Прийнято	Розділ уточнено.

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
					зливання-наливання лакофарбових матеріалів, йдеться, якщо стандарт має бути присвячено використанню матеріалів, отриманих під час знесення об'єктів? Тара та упаковка не є продуктом знесення. Вилучити			Управління відходами охоплює всі види відходів всі що утворюються на будівельному майданчику стосується виконанню Технічного регламенту щодо безпеки хімічної продукції. О. Картавцев
		П. 9.3.1		заг.	Ліквідація наслідків пошкоджень знаходиться поза межами цього стандарту, тому цю інформацію потрібно вилучити.	Пункт вилучити	Прийнято	Пункт вилучений. О. Картавцев
		П. 9.3.3		заг.	Цей пункт потрібно перенести у розд. 1, щоб було зрозуміло,	Пункт перенести в розділ 1		Без змін. Уточнено

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
					що йдеться про контрольоване розбирання (в стандарті використано синоніми: демонтаж, демонтування, деконструкція) та неконтрольоване знесення внаслідок обвалення під час використання бульдозерів, металевої кулі на стрілі, вибухової сили тощо			О. Картавцев
		П. 9.3.4		заг.	До чого тут меблі та побутова техніка, якщо в ЗУ «Про будівельні норми» йдеться про «можливість повторного використання або переробки конструкцій будівель і споруд, їх матеріалів і частин після знесення»? Безглузда класифікація. Якщо демонтували залізобетонну плиту перекриття, віконний або дверний блоки, то чому їх віднесено до супутніх компонентів, а уламки заповнень	Видалити пункт	Прийнято	Пункт вилучений. О. Картавцев

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
					дверного блоку – до основних? Видалити цей пункт			
		П. 9.3.6		тех.	За результатами обстеження встановили, що плиту перекриття можна використовувати за призначенням, але в процесі демонтування вона зламалась. Таке ж може статись й з дверним блоком. То ціна цим розрахункам? Пункт видалити	Видалити пункт	Прийнято	Без змін. О. Картавцев Пункт відкориговано і доповнено. Пояснення в п.(9) під таблицею. А. Білик
		П. 9.3.7		ред.	Що таке «екологічна сумісність» – показники та їх значення. З чим має бути забезпечено екологічну сумісність та яке відношення до цього мають терміни та спосіб зберігання?	Уточнити термінологію пункту	Прийнято	Розділ уточнено. Вимогу щодо “екологічної сумісності” видалено. О. Картавцев
		П. 9.3.8, перше речення		ред.	«Рекомендовано здійснювати операції з оброблення (перероблення) відходів з метою виробництва вторинних	Уточнити термінологію пункту	Прийнято	Розділ уточнено. О. Картавцев

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
					будівельних виробів з основних компонентів вторинних будівельних виробів ...», тобто виробництво вторинних будівельних виробів здійснюють з вторинних будівельних виробів, а якщо ще лаконічніше, то вторинні будівельні вироби – з вторинних будівельних виробів. Чому не назвати продукт від демонтажу та знесення – відходами будівництва, з яких після оброблення (наприклад, ремонту, фарбування, шпаклювання тощо) або перероблення (наприклад, подрібнення та фракціонування) отримують вторинні будівельні матеріали або вироби. Таку термінологію використати по всьому тексту. Друге речення. Відокремлення чого від чого?			

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
					Напевно мова про сортування на деревину, бетон, цеглу, скло, азбестоцемент, лінолеум тощо			
		10. Екологічна сумісність будівельної продукції П.10.1.1		ред.	Згідно з ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» будівництво – нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт об'єкта будівництва. Що таке ремонтно-відновлювальні роботи? Вплив на довкілля та людей розглянуто в рамках третьої основної вимоги – забезпечення гігієни, здоров'я та захисту довкілля. Задача цього стандарту – забезпечення сталого використання природних ресурсів. Усе інше зайве, оскільки не відповідає назві документу	Уточнити термінологію пункту	Прийнято	Редакцію уточнено. С. Берзіна
		П. 10.1.2		ред.	Як може ринкова доступність та локалізація виробництва впливати на сумісність? Екологічна сумісність двох матеріалів за значеннями	Уточнити редакцію пункту	Прийнято	Редакцію уточнено. С. Берзіна

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
					показників, що характеризують екологічну сумісність, або є, або її немає. Пункт ні про що, і це підтверджено пунктом 10.1.4, в якому наголошено, що лише функціональні вимоги мають значення			
		П. 10.1.7		ред.	Виправити номер таблиці. Яке відношення має наведена в табл.10.1 інформація до екологічної сумісності? Як за наведеними даними визначити екологічну сумісність сировинних і вторинних матеріалів?	Виправити номер таблиці та уточнити текст пункту	Прийнято	В пункті 10.1.7 немає згадування про “екологічну сумісність”. В табл. наведений рекомендований вміст відновлених матеріалів у складі будівельної продукції визначеної категорії за встановленими екологічними

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
								критеріями ОЦЖ будівельної продукції згідно з ДСТУ ISO 14024
		П. 10.1.8		тех.	В екологічній декларації наведено, наприклад, що у складі збірного бетонного виробу використано 20 % відновлених матеріалів. Як визначити, що сировинні природні та відновлені матеріали у цьому виробі екологічно сумісні?		Взяти до відома	В цьому пункті є посилання на ДСТУ ISO 14021, в якому наведено таку методику. С. Берзіна
		П. 10.1.9		заг.	Чи може проєктувальник встановлювати вимоги до екологічних характеристик на підставі наведених документі, що надає виробник продукції? Може проєктувальник не встановлює вимоги, а визначає	Уточнити терміни пункту	Прийнято	Прийнято. Зміни внесені.

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
					екологічні характеристики на підставі наведених документів			
		П. 10.2		ред.	Не кореспондує з назвою розділу – екологічна сумісність (сировинних і вторинних матеріалів), а не екологічні характеристики	Уточнити редакцію пункту	Прийнято	Уточнено назву розділу. ДСТУ ISO 14021 визначає методи оцінювання будівельної продукції щодо вмісту вторинних матеріалів/придатності до відновлення та інші характеристик и пов'язані з екологічною сумісністю. С. Берзіна

Назва підприємства, установи, організації, ТК	Номер рядка (можна не наводити)	Пункт/підпункт	Розділ/рисунок / таблиця	Тип коментаря	Коментар та обґрунтування	Пропозиція	Висновок ТК/РГ	Доопрацьовано РГ
1	2	3	4	5	6	7	8	
		Розділ 10		заг.	Зайвий, оскільки відсутні пояснення екологічної сумісності сировинних первинних і вторинних матеріалів, назви показників, які можуть характеризувати екологічну сумісність, і значення цих показників, а також методика визначення екологічної сумісності	Видалити розділ	Відхилено. Відповідає затвердженому ТЗ	-

- (1) Білик: Термін «живучість» регламентований чинними будівельними нормами, зокрема ДБН В.1.2-14. Це конструктивний показник, який більш надзагальний, ніж стійкість. Живучість конструктивної підсистеми визначає запобігання її прогресуючому руйнуванню при вилученні з неї елементів, тоді як стійкість визначає опірність підсистеми до переходу в нову форму рівноваги від збурень (переважно дій стискальних або скискально-згинальних зусиль). Нульова живучість означає, що при вилученні навіть одного елемента в підсистемі трапляється прогресуюче руйнування. Одинична живучість означає, що в підсистемі не трапляється прогресуюче руйнування при вилученні із неї одного (будь-якого) елемента. Кратна живучість означає живучість більше ніж одиничну. Даний показник, регламентований багатьма нормами, виходить наразі одним із основних з точки зору теорії надійності та при тих викликах тривалої війни з наростаючим ураженням АБС засобами повітряного нападу, що ми маємо.
- (2) Картавцев: наведена класифікація вимагає від інженера-проектувальника врахування вимог циркулярного використання природних ресурсів на різних етапах ЖЦ об'єкта будівництва, що в свою чергу повинно бути відображено в проектній документації об'єкта будівництва в частині сталого використання природних ресурсів, зокрема: можливість повторного використання або переробки

конструкцій будівель і споруд, їх матеріалів і частин після знесення; можливість використання екологічно сумісних сировинних і вторинних матеріалів у будівлях і спорудах.

- (3) Даний пункт вважаємо необхідним, як запобіжник від заміщення критичних АБС об'єктами з такими ж критичними (або ще гіршими) АБС, що призводять до руйнування та загибелі людей, а також надмірних відповідних втрат державою. Об'єкти з терміном експлуатації 5 років можливо зводити на нових місцях як тимчасові, або ж загалом використовувати в даному випадку мобільні, швидкомонтовані, збірно-розбірні рішення, класифіковані як обладнання тощо. Стандарт із ощадного використання ресурсів в будівництві має формувати вектор на сталі стратегії.
- (4) Термінологію наведено згідно ДСТУ ISO15686-5 та BS 8544, проте в даному стандарті адаптовано, узагальнено і розширено, відповідно до мети стандарту, розтлумачення наведено у додатку А, на який зроблено посилання.
- (5) Економічна оцінка ЖЦ для попереднього оцінювання на передпроектній стадії прийняття інвестиційного наміру розраховується у формі NPV (net present value). З точки зору математичного програмування, лічильник - це змінна, яка використовується для підрахунку кількості ітерацій у циклі (в даному випадку у ЖЦ). Можна сказати інакше, що k – це досліджуваний період, див. https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A7%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0_%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B0_%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%82%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C
- (6) рекомендовані методи покращення економічних, екологічних та соціальних оцінок ЖЦ АБС розподіляються на загальні, що застосовні до всіх класів АБС, та на окремі, що застосовні до кожного класу АБС, які мають свою специфіку. Ремонтпридатність рекомендована у п.6.7.3 для покращення економічних, екологічних та соціальних оцінок ЖЦ АБС всіх класів, як стратегія ощадності та сталості, для АБС класу 1 в одному із пунктів заакцентовано увагу на рекомендаціях щодо огорожувальних конструкцій.
- (7) Описані у П. 7.3 етапи і порядок оцінювання приєднаних викидів – складають суть і ядро екологічного оцінювання ЖЦ АБС, які без положень цього пункту поррахувати неможливо. Категорично проти видалення цього пункту. Мова не про вплив на якість довкілля або на клімат а про екологічне оцінювання ЖЦ АБС як критерій прийняття проектних рішень.
- (8) можливість використання екологічно сумісних сировинних і вторинних матеріалів у будівлях і спорудах регламентовано ст.7.2 Закону України про будівельні норми https://ips.ligazakon.net/document/t091704?an=110&ed=2021_04_03
- (9) Окрім розрахункової, введено поняття фактичної кількості вторинної будівельної продукції, тож питання знято.